

men dette Holdepunkt glipper i en Tid, hvor Renten fastsættes udelukkende efter Ønsket om at hidføre en Deflation. Den deraf følgende høje Rente kan ikke udlægges hverken som Udtryk for utilstrækkelig Opsparing eller manglende Ligevægt mellem Produktionen af Nutids- og Fremtidsgoder. Mod E. C.'s Formodning om, at den stigende Værdi, hvormed Deflationen forlener de opsparede Midler, er en Spire til Opsparing, er det værd at anføre en Sætning i Einar Cohn's Artikel i dette Tidsskrifts Aarg. 1924, Side 303, hvor han udtaler: „jeg tror det er sjældent, Folk lader sig friste af en højere Rente til større Sparsommelighed“. For hvad er Deflationens Betydning for Opsparingen andet end et Tillæg til den Rente, der opnaas.“

Bebrejdelser for Udvendighed i Argumentationen rammer ogsaa de her fremsatte Betragtninger; her er mere talt om umiddelbare Konsekvenser end om Deflationens Følger i det lange Løb. Her skal ikke gøres Forsøg paa at benægte Ønskeligheden af Udredninger angaaende Deflationens Virkninger ud fra det Synspunkt; men der er jo noget i det, som Keynes siger, at i de lange Løb er vi alle døde. Og de umiddelbare Konsekvenser af Deflationspolitikken er, at Tusinder mister deres Indtægter og at Arbejdsløsheden antager uhyggelige Dimensioner. Deflationspolitikens Fædre og Tilhængere maa bære Ansvaret for den forøgede Arbejdsløshed, og højst utiltalende er det at se Forsøg paa at løbe fra det ved at give „Verdenskonjunkturer“ eller Arbejdskonflikt Skylden. Det er sagt paa Forhaand, at Prisen for Deflation er Arbejdsløshed, og hvis man alligevel forlanger den Politik ført, maa man ogsaa være rede til at anerkende Regningen, naar den præsenteres.

K. Enevold Sørensen.

II. Replik. Min Fremstilling af Bank of Englands Forpligtelser overfor Køb og Salg af Guld har jeg givet den foreliggende Form, ikke blot paa Grund af Mr. Keynes første Kommentar, men ogsaa fordi jeg støttede mig til Alfred Lansburghs meget indgaaende Behandling i Juni-Heftet af „Die Bank“, hvori det hedder: »Om Sterling ogsaa opefter er bunden til sin Guldværdi, og altsaa aldrig kan stige med mere end Omkostningerne ved Guldforførselsen over sin lovmæssige Værdi, vil afhænge af, om Bank of England respekterer Bestemmelsen i den gamle Bankakt, hvorefter den skal købe Standard-Guld, saasnart det tilbydes den, til en Pris af 3.17.9. I den nye Gold standard act er denne Bestemmelse ikke ud-

men dette Holdepunkt glipper i en Tid, hvor Renten fastsættes udelukkende efter Ønsket om at hidføre en Deflation. Den deraf følgende høje Rente kan ikke udlægges hverken som Udtryk for utilstrækkelig Opsparing eller manglende Ligevægt mellem Produktionen af Nutids- og Fremtidsgoder. Mod E. C.'s Formodning om, at den stigende Værdi, hvormed Deflationen forlener de opsparede Midler, er en Spire til Opsparing, er det værd at anføre en Sætning i Einar Cohn's Artikel i dette Tidsskrifts Aarg. 1924, Side 303, hvor han udtaler: „jeg tror det er sjældent, Folk lader sig friste af en højere Rente til større Sparsommelighed“. For hvad er Deflationens Betydning for Opsparingen andet end et Tillæg til den Rente, der opnaas.“

Bebrejdelser for Udvendighed i Argumentationen rammer ogsaa de her fremsatte Betragtninger; her er mere talt om umiddelbare Konsekvenser end om Deflationens Følger i det lange Løb. Her skal ikke gøres Forsøg paa at benægte Ønskeligheden af Udredninger angaaende Deflationens Virkninger ud fra det Synspunkt; men der er jo noget i det, som Keynes siger, at i de lange Løb er vi alle døde. Og de umiddelbare Konsekvenser af Deflationspolitikken er, at Tusinder mister deres Indtægter og at Arbejdsløsheden antager uhyggelige Dimensioner. Deflationspolitikens Fædre og Tilhængere maa bære Ansvaret for den forøgede Arbejdsløshed, og højst utiltalende er det at se Forsøg paa at løbe fra det ved at give „Verdenskonjunkturer“ eller Arbejdskonflikt Skylden. Det er sagt paa Forhaand, at Prisen for Deflation er Arbejdsløshed, og hvis man alligevel forlanger den Politik ført, maa man ogsaa være rede til at anerkende Regningen, naar den præsenteres.

K. Enevold Sørensen.

II. Replik. Min Fremstilling af Bank of Englands Forpligtelser overfor Køb og Salg af Guld har jeg givet den foreliggende Form, ikke blot paa Grund af Mr. Keynes første Kommentar, men ogsaa fordi jeg støttede mig til Alfred Lansburghs meget indgaaende Behandling i Juni-Heftet af „Die Bank“, hvori det hedder: »Om Sterling ogsaa opefter er bunden til sin Guldværdi, og altsaa aldrig kan stige med mere end Omkostningerne ved Guldforførselsen over sin lovmæssige Værdi, vil afhænge af, om Bank of England respekterer Bestemmelsen i den gamle Bankakt, hvorefter den skal købe Standard-Guld, saasnart det tilbydes den, til en Pris af 3.17.9. I den nye Gold standard act er denne Bestemmelse ikke ud-

trykkelig ophævet, og Regeringen har ikke ved Lovens Forelæggelse udtalt sig om dette Punkt. Maaske har man med Vilje holdt Spørgsmaalet i det uvisse, for ikke at ophidse Guldmonnfod-Modstanderne, der tror paa en kraftig Nedgang i Guldets Værdi og paa Muligheden af, at England kan blive oversvømmet med Guld, og gjort det saa meget mere, som „Faren“ for at der skal komme Massetilbud til Bank of England af Guld til 3.17.9 mindst af alt er aktuel“. Det er jo hændet før i Englands Historie, at Livet er gaaet sin Gang hen over gamle uophævede Lovbestemmelser, og trods Mr. Keynes' Korrektion og dens Voldsomhed maa det stadig synes paafaldende, at Spørgsmaalet om Centralbankens Pligt til at købe Guld, der har været saa stærkt diskuteret, ikke nævnes med et Ord, ikke i Loven, ikke i Finansministerens lange Forelæggelsestale, ikke i en stor Tale han kort Tid efter holdt ved British Bankers Associations Aarsmiddag. Men Lansburgh har naturligvis Ret i, at Problemet ikke for Tiden er aktuelt, og hvorledes det til sin Tid bliver løst, vil jo den faa at se, der lever. Jeg er imidlertid Hr. E. S. taknemlig for at have henledt min Opmærksomhed paa Mr. Keynes Korrektion, som jeg har oversat, bl. a. fordi jeg ikke troede det var nødvendigt at søge efter den.

Diskussionen om den danske Kronens Nedskæring har jo heldigvis nu tabt sin Interesse. Jeg er en absolut og ubetinget Tilhænger af, at Kronen føres tilbage til sin gamle Guldparitet, og de Bemærkninger jeg fremsatte tilsigtede kun at slaa til Lyd for, at det blev søgt nærmere udredt, hvilke økonomiske Følger Deflationen medfører, idet jeg forestiller mig, som jeg ogsaa antydede, at der kunde være gavnlige Følger imellem. De skadelige er der jo talt meget om. Men jeg tænkte mig yderligere, at det ved en saadan Undersøgelse var muligt at naa til Realiteterne. Det er mig f. Eks. virkelig ikke ukendt, at en stigende Krone vil forøge Tyngen af den offentlige (indenlandske) Gæld, og jeg har ikke tænkt, at denne velkendte Traver ikke skulde blive godt placeret i en saadan Udredning, men det, der skal klares, er jo det, om en saadan Tilvækst i Gældsbetalingen vil sprænge Rammerne for den offentlige Finansforvaltning eller i høj Grad vanskeliggøre den. Og naar jeg taler om Deflationens Betydning for Opsparingen, har jeg ikke tænkt at ville paastaa, at Deflationen skulde begunstige Fremstillingen af Maskiner, Bygninger osv., men derimod, at Deflationen vilde forøge Pengekapitalen i Form af Bank- og Sparekasseindskud, og derved muliggøre

en Rentenedgang, der atter kunde medføre en forøget Trang til Opsparing, saaledes som jeg skrev i 1924. Men iøvrigt tror jeg ikke, man kan sidestille de Dispositioner, der foretages under Indvirkning af Deflationen, med dem, der fremkaldes ved en Forandring af en Procent eller to i Renten.

Naar det endvidere af Hr. E. S. betragtes som meget tvivlsomt, om en langsom Deflation overhovedet er mulig, forekommer det mig, at et Blik paa det af Statistisk Departement offentliggjorte Engros-Pristal borttager enhver Tvivl. De Grupper, der et stærkest paavirkede af de industrielle Halv- og Helfabrikata, viser i de forløbne Maaneder en forbausende langsom Prisnedgang. Der synes altsaa ikke paa nogen Maade at have været voldsomme Spring i Afsætningsforholdene, og de smaa Lagre, der for Øjeblikket findes, skulde gøre det muligt uden uoverkommelige Vanskeligheder at finde sig til Rette under den Stigning i Kroneværdien der er tilbage til Pari. Og er vi engang naaet saa vidt, saa har vi dog berøvet alle dem, der her i Landet har Krav paa 1914-Kroner, 40 pCt. af deres Tilgodehavende. Den, der har laant 3 Køer, slipper altsaa med at give 2 igen. Ogsaa af den Grund tror jeg, at en 1 Guldkrone efter den gamle Paritet ikke ligger saa langt fra en gennemsnitlig Retfærdighed.

E. C.

Korrelationen mellem Udbud og Pris m. H. t. Frimærker.

Formentlig er Frimærkers filetalistiske Værdi et særdeles egnet Objekt til Studiet af Prisdannelsen for Luksusartikler, fordi Handelen er tilstrækkelig livlig og Prisforholdene godt kendte paa Grund af den gennemførte Katalogisering.

En enkelt dansk Frimærkeemission frembyder imidlertid særlig gode Vilkaar for Undersøgelse af Prisens Afhængighed af Tilbud, saa at det er muligt at bestemme et meget betydeligt Stykke af den Kurve, der angiver Korrelationen mellem disse to Størrelser.

I 1918 udsendte Postvæsenet et provisorisk 27 Øres Frimærke, der fremstilledes ved at Restoplaget af 13 inddragne Mærker alle overstempledtes med Værdien 27 Øre. Disse 13 Mærkearter, der postalt set var ganske ligestillede, fik imidlertid varierende filetalistisk Værdi, da de Oplag hvori hvert enkelt Mærke fremstilledes var meget forskellige. Fra Postvæsenet kendes de nøjagtige Tal for hvert Mærkes Oplag, og da praktisk talt samtlige overstemplede Mærker opkøbtes i Samlerøjemed kan man regne med, at hele det udsendte Op-